

Sygn. akt IV CSK 59/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku A. M. i L. M.
przy uczestnictwie G. S.
o rozgraniczenie nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt V Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący A. M. i L. M. powołali się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne „(...) m.in. dotyczące tego, czy postanowienie w sprawie sądowego rozgraniczenia nieruchomości istniejących przed podziałem prawnym, także po dokonaniu podziału prawnego, kreującego nowe nieruchomości (aktualnie rozgraniczane), jest adekwatnym dokumentem do określania stanu prawnego tych nowych, wyodrębnionych nieruchomości (...)”. Wskazali także na problem znaczenia w postępowaniu rozgraniczeniowym decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości wydanej na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce nieruchomościami i wywłaszczaniu nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1991 r., nr 30, poz. 127 ze zm.) oraz zakresu kognicji sądu w postępowaniu rozgraniczeniowym w kontekście ostatecznej decyzji administracyjnej zatwierdzającej podział nieruchomości.

Orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należało w pierwszej kolejności dostrzec, że w uzasadnieniu skargi nie wyodrębniono argumentów przemawiających za uwzględnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz argumentów składających się na

uzasadnienie podstaw kasacyjnych. Ujęcie takie zapoznaje szczególną funkcję wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, który - obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) - stanowi odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Dystynkcja ta wiąże się z celem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, polegającym na przytoczeniu prawnych racji przemawiających za zasadnością merytorycznego rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych zadań tego środka zaskarżenia. Publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej sprawiają, że ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ma następczy charakter i warunkowana jest uprzednim pozytywnym zweryfikowaniem powodów przemawiających za jej przyjęciem do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych). W konsekwencji, niewyodrębnienie w konstrukcji skargi motywów przemawiających za przyjęciem jej do rozpoznania uniemożliwia w istocie Sądowi Najwyższemu ocenę istnienia przyczyn kasacyjnych. Jak wielokrotnie wskazywano przy tym w judykaturze, nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie racji mogących przemawiać za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, skoro nie zostały one powołane we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17, niepubl., z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17, niepubl.).

Niezależnie od tego należało zauważyć, że powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, pozwalający nadać jego rozstrzygnięciu ogólne znaczenie, a zarazem mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia

13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Problemy wskazane przez skarżących nie czyniły zadość tym wymaganiom. Zostały one sformułowane w sposób kazuistyczny, zmierzający w istocie do weryfikacji stanowiska procesowego skarżących co do sposobu rozgraniczenia nieruchomości, zanegowanego przez Sądy *meriti*. We wniosku nie wskazano również możliwych wariantów ich rozstrzygnięcia, racji mogących przemawiać za tymi wariantami, a także powodów przemawiających za rozstrzygnięciem przytoczonych problemów z punktu widzenia publicznoprawnych założeń skargi kasacyjnej.

Ubocznie należało zaznaczyć, że treść art. 153 k.c. nie krępuje sądu co do rodzaju dokumentów, względnie innych źródeł stanowiących podstawę rekonstrukcji stanu prawnego granic, jako zasadniczego kryterium rozgraniczenia. Mogą to być również dokumenty odnoszące się do stanu prawnego nieruchomości obejmujących działki, z których uprzednio powstały nieruchomości podlegające rozgraniczeniu. Rozgraniczenie nieruchomości w rozumieniu art. 153 k.c. nie służy również wytyczeniu granic nieruchomości w taki sposób, aby jej powierzchnia odpowiadała treści księgi wieczystej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1997 r., II CKN 309/97, OSNC 1998, nr 2, poz. 30).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.